

Sygn. akt: I C 787/16

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2017 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Anna Wołujewicz
Protokolant:	sekr. sądowy Joanna Mucha

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2017 roku w Człuchowie

sprawy z powództwa E. (...) Spółka Akcyjna w Poznaniu

przeciwko A. S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej A. S. na rzecz powoda E. (...) Spółka Akcyjna w Poznaniu kwotę 230,50zł (dwieście trzydzieści złotych pięćdziesiąt groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości 7 % od dnia 10 listopada 2016 roku do dnia zapłaty, a w razie zmiany ustawowych odsetek za opóźnienie - z tymi odsetkami,
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala,
3. zasądza od pozwanej A. S. na rzecz powoda E. (...) Spółka Akcyjna w Poznaniu kwotę 10,00zł (dziesięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,
4. wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 787/16 upr.

UZASADNIENIE

Powód E. (...) SPÓŁKA AKCYJNA z siedzibą w Poznaniu wniósł do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie przeciwko A. S. pozew o zapłatę kwoty 2 223,31 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, do rozpoznania w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż pozwana w dniu 25 listopada 2014 roku zawarła z powodem umowę pożyczki pieniężnej numer (...), której przedmiotem było udzielenie pożyczki oraz świadczenie usługi obsługi pożyczki w domu. Łącznie zobowiązanie pozwanej względem powódki z tytułu umowy wynosiło kwotę 2 369,15 zł, na którą

składały się: całkowita kwota pożyczki w wysokości 1 537,00 zł, oprocentowanie w wysokości 50,93 zł oraz opłata za obsługę pożyczki w domu klienta w wysokości 781,22 zł, albowiem pozwana zobowiązała się do spłacania pożyczki bezpośrednio do rąk doradcy klienta działającego w imieniu powódki, przy czym spłatę zobowiązania rozłożono na 35 tygodniowych rat w wysokości po 67,69 zł każda rata. Powód podkreślił, że wywiązał się z umowy, jak również, że termin wymagalności umowy upłynął w dniu 28 lipca 2015 roku. Zaznaczył nadto, że pozwana do dnia wniesienia pozwu wpłaciła kwotę 523,05 zł, natomiast z uwagi na fakt, iż opóźniła się w spłatach naliczone zostały odsetki za opóźnienie w wysokości 352,21 zł. Pismem z dnia 22 stycznia 2016 roku powód wypowiedział pozwaną umowę, wzywając jednocześnie do spłaty pozostałej kwoty zadłużenia.

Wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 16 grudnia 2016 roku wydanym w sprawie VI Nc-e (...) przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Człuchowie.

Pozwana A. S., pomimo prawidłowego wezwania i pouczenia o skutkach niestawiennictwa, nie stawiała się na rozprawie wyznaczonej na dzień 12 maja 2017 roku, nie złożyła w niniejszej sprawie żadnych wyjaśnień ani nie żądała przeprowadzenia rozprawy pod swoją nieobecność.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 listopada 2014 roku pozwana A. S. zawarła z powodem E. (...) Sp. z o.o. S.k. z siedzibą w Poznaniu działająca pod znakiem towarowym „BOCIAN pożyczki” umowę pożyczki pieniężnej nr (...) z opcją obsługi pożyczki w domu. Na podstawie umowy, przyznano pozwaną pożyczkę w wysokości 1 200,00 zł i zobowiązano ją do spłaty łącznej kwoty 2 369,15 złotych, przy czym spłatę rozłożono na 35 tygodniowych rat w wysokości po 67,69 zł każda. Wypłata kwoty pożyczki miała nastąpić w II transzach: I transza w kwocie 700,00 zł nastąpiła w dniu zawarcia umowy tj. w dniu 25 listopada 2014 roku, natomiast II transza w kwocie 500,00 zł miała nastąpić w dniu 11 marca 2015 roku.

(okoliczności uznane za prawdziwe w oparciu o art. 339 § 2 k.p.c. ustalone w oparciu o twierdzenia powoda zawarte w pozwie, nadto porównaj: umowa pożyczki pieniężnej k. 15-16v)

W związku z brakiem spłaty zobowiązania wynikającego z zawartej umowy pożyczki, powód pismem z dnia 22 stycznia 2016 roku wystosował do pozwaną wypowiedzenie umowy pożyczki i wezwał ją jednocześnie do spłaty pozostałej kwoty zadłużenia.

(okoliczności uznane za prawdziwe w oparciu o art. 339 § 2 k.p.c. ustalone w oparciu o twierdzenia powoda zawarte w pozwie, nadto porównaj: wypowiedzenie umowy wraz z wezwaniem do zapłaty k. 17, zwrotne potwierdzenie odbioru k. 17a)

Pozwana na poczet zobowiązania dokonała spłaty łącznie kwoty 523,05 zł.

(okoliczności uznane za prawdziwe w oparciu o art. 339 § 2 k.p.c. ustalone w oparciu o twierdzenia powoda zawarte w pozwie, nadto porównaj: historia spłat k. 12-14v)

W dniu 29 lutego 2016 roku spółka E. (...) sp. z o.o. sp.k. przeniosła własność przedsiębiorstwa na E. (...) S.A., w szczególności wierzytelności, w tym prawa wynikające z umów zawartych przez E. (...) sp. z o.o. sp.k. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (umowy kredytowe).

(okoliczności uznane za prawdziwe w oparciu o art. 339 § 2 k.p.c. ustalone w oparciu o twierdzenia powoda zawarte w pozwie)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Zaznaczyć należy, iż na mocy art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. Natomiast stosownie do treści art. 339 § 2 k.p.c., wydając wyrok zaoczny przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W niniejszej sprawie pozwana A. S. nie stawiła się na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę, jak również nie wypowiedziała się co do twierdzeń podnoszonych przez powoda w uzasadnieniu pozwu doręczonym pozwanej przed wydaniem wyroku. Pozwana nie podjęła obrony, wobec czego spełnione zostały przesłanki do wydania wyroku zaocznego.

Przepis art. 339 § 2 k.p.c. ustanawia domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczących okoliczności faktycznych w wypadku bezczynności pozwanego, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Domniemanie to dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe. Ten wyjątkowy przepis nie może być wykładany rozszerzająco (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, Legalis). Zatem sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (porównaj: wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 07 czerwca 1972 r. III CRN 30/72, 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, 06 czerwca 1997 r., I CKU 87/97, 15 marca 1996 r., I CRN 26/96, 15 września 1967 r., III CRN 175/67).

Treść przepisu art. 339 § 2 k.p.c. wskazuje, iż domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda nie obowiązuje, jeżeli budzą one uzasadnione wątpliwości lub zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Z brzmienia przepisu wynika, że chodzi tu o kwalifikowaną postać wątpliwości, a mianowicie muszą być one uzasadnione. Te uzasadnione wątpliwości mogą powstać np. gdy podane w pozwie okoliczności stają w sprzeczności z faktami powszechnie znanymi (art. 228 § 1 k.p.c.) lub faktami znanymi sądowi urzędowo (art. 228 § 2 k.p.c.) Uzasadnione wątpliwości mogą też powstać w wypadku, kiedy twierdzenia powoda zawarte w pozwie odnośnie do stanu faktycznego sprawy są ze sobą sprzeczne, nie zawierają pełnego stanu faktycznego pozwalającego na rozstrzygnięcie sprawy, wskazują na brak legitymacji procesowej powoda lub pozwanego itp. (porównaj komentarz do art. 339 k.p.c. pod redakcją Zieliński - system Legalis).

W przypadku, gdy sąd poweźmie wątpliwości co do zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy, nie może wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości co do faktów bądź ustalenia, czy powód zmierza do obejścia prawa (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972r. III CRN 30/72, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1973r. III CRN 59/73, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999r. I CKU 176/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 1996r. I CRN 26/96).

W niniejszej sprawie powód wywodził swoje roszczenia z wierzytelności powstałej w związku z niewywiązaniem się przez pozwaną z całego zobowiązania wynikającego z zawartej w dniu 25 listopada 2014 roku umowy pożyczki pieniężnej.

W ocenie sądu zawarte w pozwie twierdzenia powoda co do zawarcia przedmiotowej umowy pożyczki, wpłaconej na poczet zobowiązania kwoty oraz wypowiedzenia przedmiotowej umowy, a także przeniesienia własności przedsiębiorstwa z E. (...) sp. z o.o. sp.k. na powoda, nie budziły żadnych wątpliwości. W zakresie tych okoliczności powód w pozwie zawarł szczegółowy opis stanu faktycznego, a nadto dołączył potwierdzające te okoliczności poświadczone za zgodność przez działającego w sprawie pełnomocnika zawodowego odpisy dokumentów.

Wątpliwość Sądu wzbudziła natomiast wysokość dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia. Powód twierdził bowiem, iż udzielił i wypłacił pozwanej w ramach zawartej umowy pożyczki pieniężnej kwotę 1 200,00 zł, przy czym

pozwana zobowiązała się spłacić – oprócz kapitału i umówionych odsetek – również dodatkowe koszty w postaci: kosztów ubezpieczenia w wysokości 240,00 zł, opłaty przygotowawczej w kwocie 72,00 zł, odsetki w kwocie 50,93 zł, opłaty za obsługę pożyczki w domu w kwocie 781,22 zł, oraz opłaty za uruchomienie II transzy w kwocie 25,00 zł, łącznie kwotę 2 369,15 zł. Zauważyć w tym miejscu należy, iż obowiązkiem strony powodowej jest dołączenie do pozwu dowodów, które umożliwiają Sądowi weryfikację twierdzeń strony powodowej pod kątem spełnienia przesłanek z art. 339 k.p.c. Tym bardziej, że z treści art. 3 k.p.c. wynika obowiązek stron i ich pełnomocników do przedstawiania dowodów istotnych w sprawie.

W toku niniejszego procesu strona powodowa powinna udowodnić zarówno zasadność, jak i wysokość dochodzonego roszczenia. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów i spełnia dwie zasadnicze funkcje. Po pierwsze dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady sporności (kontradyktoryjności) w procesie, a po drugie określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji krytycznej, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003 r.). Oznacza to zatem, że Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Zgodnie bowiem z przyjętą linią orzecniczą obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29), ponieważ Sąd został wyposażony jedynie w uprawnienie, a nie obowiązek, dopuszczenia dalszych jeszcze, nie wskazanych przez żadną ze stron, dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest – czy też nie jest – dostateczny do jej rozstrzygnięcia (art. 316 § 1 in principio k.p.c.). Dlatego też Sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zd. 2 k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznany spór jest ich sprawą, a nie sądu. Podkreślić również należy, że zasada kontradyktoryjności winna być całkowicie zachowana zwłaszcza wówczas, gdy strony korzystają z pomocy profesjonalnych pełnomocników.

W celu wykazania zasadności i wysokości dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia, powód przedłożył umowę pożyczki pieniężnej nr (...) z dnia 25 listopada 2014 roku, wypowiedzenie umowy wraz z wezwaniem do zapłaty i zwrotne potwierdzenie odbioru wypowiedzenia oraz historię spłat.

Nie ulega wątpliwości, że strony postępowania łączyła umowa pożyczki. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Z kolei w myśl art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2014r. poz. 1497 ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550,00 złotych albo

równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się między innymi umowę pożyczki.

Przy umowie pożyczki, głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy – udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy – zwrot tych środków (tak zwany depozyt nieprawidłowy). Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie zapłata prowizji. Ustawodawca – aby przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współżycia społecznego zjawisku lichwy oraz aby chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci – wprowadził

przy tym do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych, których wysokość winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny ekwiwalentności wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Stopa tych odsetek odzwierciedla bieżący układ stosunków gospodarczych, „cenę” pieniądza w obrocie międzybankowym i poziom inflacji, zapewnia więc pożyczkodawcom godziwy zysk. Z drugiej strony jej wprowadzenie nie pozwala podmiotom uprzywilejowanym, jakim zwykle w obrocie z konsumentami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej, niewykształconymi lub mającymi trudności intelektualne z rozeznaniem konsekwencji swojego działania, są pożyczkodawcy, na wykorzystywanie przymusowego położenia słabszej strony umowy. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Te ostatnie powinny zostać przy tym określone w wysokości rzeczywiście ponoszonej przez pożyczkodawcę tak, aby nie stanowiły ukrytego źródła zysku.

W niniejszej sprawie powód wywodził, iż pozwaną i powoda łączyła umowa pożyczki pieniężnej, na podstawie której pożyczkodawca zobowiązany był do wypłaty na rzecz pozwanej łącznie kwoty 1 200,00 zł w dwóch transzach: I transza w kwocie 700,00 zł płatna przy zawieraniu umowy, II transza w kwocie 500,00 zł do dnia 11 marca 2015 roku, natomiast pozwana zobowiązana była do zapłaty na rzecz powoda łącznie kwoty 2 369,15 zł. Powód podkreślił, iż pozwaną – oprócz przyznanej kwoty pożyczki – obciążono także: opłatą przygotowawczą w kwocie 72,00 zł, kosztami ubezpieczenia w kwocie 240,00 zł, opłatą za uruchomienie II transzy w kwocie 25,00 zł, odsetkami w wysokości 50,93 zł oraz opłatą za obsługę pożyczki w domu w kwocie 781,22 zł. Twierdzenia powoda w zakresie wysokości dochodzonego roszczenia wzbudziły jednak w ocenie Sądu wątpliwości. Przede wszystkim bowiem zauważyć należy, iż wysokość wypłaconej pozwanej kwoty pożyczki nie znajduje potwierdzenia w zaproponowanym przez powoda materiale dowodowym. Jak wynika z dołączonej do pozwu umowy, w dniu zawarcia przedmiotowej umowy pozwana otrzymała od pożyczkodawcy kwotę 700,00 zł, co zostało potwierdzone podpisem złożonym na umowie (porównaj: umowa pożyczki k. 15-16v). Natomiast II transza pożyczki miała zostać wypłacona w dniu 11 marca 2015 roku (porównaj: umowa pożyczki k. 15-16v). Powód nie przedłożył jednak żadnego dowodu, z którego wynikałoby, iż faktycznie taka kwota w tym dniu została wypłacona pozwanej. Również z przedłożonego wydruku historii spłat nie wynika, aby w tym dniu tj. w dniu 11 marca 2015 roku przekazano pozwanej jakąkolwiek kwotę. Także z pozwu nie wynika, aby druga transza została rzeczywiście wypłacona. W związku z powyższym brak jest podstaw do obciążenia pozwanej ww. kwotą oraz dodatkową w wysokości 25,00 zł tytułem opłaty za uruchomienie II transzy. Zatem w ocenie Sądu to kwota 700,00 zł jest rzeczywistą kwotą pożyczki, albowiem taką ilość pieniędzy przeniesiono na własność pozwanej.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga fakt, iż powód wskazywał, że pozwana na poczet zobowiązania wpłaciła kwotę 523,05 zł (porównaj: historia spłat k. 12-14v), przy czym na poczet pożyczki zaliczono kwotę 501,48 zł.

Mając na uwadze powyższe, zdaniem Sądu, powodowi przysługuje roszczenie co do kwoty 198,52 zł tytułem niespłaconego kapitału oraz co do odsetek od niespłaconego kapitału w wysokości wynikającej z umowy (w wysokości nieprzekraczającej czterokrotności w stosunku rocznym wysokości stopy kredytu lombardowego NBP) tj. w wysokości 10% od dnia 01 kwietnia 2015 roku tj. od daty wymagalności należności głównej wskazanej w pozwie do dnia 09 listopada 2016 roku tj. do dnia poprzedzającego dzień wniesienia pozwu – w łącznej wysokości 31,98 zł.

W związku z powyższym wątpliwości Sądu wzbudziły pozostałe należności składające się na dochodzoną pozwem kwotę – opłata przygotowawcza w kwocie 72,00 zł, koszty ubezpieczenia w kwocie 240,00 zł oraz opłata za obsługę pożyczki w domu w kwocie 781,22 zł, tym bardziej, że nie zostały one uzgodnione indywidualnie z pozwaną. Powód bowiem posiłkował się wzorcem umowy pożyczki.

Zauważyć w tym miejscu należy, iż pierwotny wierzyciel E. (...) sp. z o.o. sp.k. jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych i przy zawieraniu umów posługuje się wzorcami umownymi. Dlatego też należało ustalić, czy postanowienia umowy zawartej z pozwanym były

dla ich stron wiążące. Sąd bowiem może, a nawet powinien dokonywać oceny postanowień zawartych umów, a także postanowień samych wzorców umów, co do ich zgodności z prawem. Ocena ta może zostać dokonana in concreto w toczącym się między przedsiębiorcą, a konsumentem sporze, którego przedmiotem są skutki prawne określonego postanowienia umowy. Umowy konsumenckie podlegają ocenie w świetle klauzuli generalnej z art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. z wyłączeniem jedynie jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co musi zostać wykazane przez przedsiębiorcę (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 czerwca 2007 roku, VI Ca 228/07).

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Postanowienie umowy może zatem zostać uznane za niedozwolone po łącznym spełnieniu wskazanych wyżej przesłanek. Kodeks cywilny w art. 22¹ k.c. pod pojęciem konsumenta wskazuje osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Zawarta pomiędzy stronami umowa pożyczki nie była związana z działalnością zawodową ani gospodarczą pozwanego.

W niniejszej sprawie zawarta pomiędzy stronami umowa pożyczki nie była związana z działalnością zawodową ani gospodarczą pozwanego.

Obie wskazane w art. 385¹ § 1 k.c. formuły prawne służą ocenie tego, czy klauzule umowne przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04).

W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie

kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

Abuzywne postanowienie umowne kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, która to sprzeczność rażąco narusza jego interesy. istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu konsumenta jako równorzędnego partnera umowy. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Działania te potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania (porównaj: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 sierpnia 2011 roku VI ACa 262/11).

Postanowienie umowne określane jako abuzywne – jak już wyżej wskazano – nie może dotyczyć sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron.

Zdaniem Sądu, za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., należy więc uznać te postanowienia umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalającego mu omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

Przenosząc zatem powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu należy stwierdzić, iż zawarte w umowie stron postanowienia dotyczące pobierania przez pierwotnego wierzyciela w związku z przygotowaniem umowy i jej wykonaniem opłat, stanowią niedozwolone klauzule umowne. Z zasad doświadczenia życiowego wynika bowiem, iż dla firmy udzielającej profesjonalnie pożyczek osobom fizycznym, koszt przygotowania umowy oraz sprawdzenia zdolności kredytowej kredytobiorcy nie będą wynosiły kwoty 72,00 zł., z której nie wynika jak została wyliczona. Odnosząc się natomiast do opłaty za obsługę pożyczki w domu w wysokości 781,22 zł, to należy podkreślić, że jest to największy wydatek związany z udzieloną pożyczką, stanowiący ponad 65% kwoty pożyczki wynikającej z umowy. W ocenie Sądu opłaty te określone zostały na zawyżonym, niezajdującym żadnego uzasadnienia, poziomie. Zostały one ustalone w stałej zryczałtowanej wysokości, niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co

dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie przez powoda opłat w wysokości wskazanej w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażąco naruszało interes pozwanej jako konsumenta.

Nawet jeśli przyjąć, że zapisy umowy pożyczki przewidujące obowiązek ponoszenia dodatkowych opłat nie stanowią niedozwolonych klauzul umownych, to są one sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Co prawda wysokość tych opłat została ustalona umową pożyczki, a pozwana, składając podpis pod umową, zgodziła się na ich ponoszenie, to jednak swoboda umów nie jest całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. Zgodnie z art. 353¹ k.p.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Ponadto powód nie wykazał wysokości faktycznie poniesionych kosztów w związku z wywiązywaniem się z umowy. Przede wszystkim nie wykazał, ile wizyt miało rzeczywiście miejsce u pozwanej w związku z realizacją spłaty, jak również w jaki sposób wysokość tej opłaty została ustalona.

Wobec powyższego, zdaniem Sądu, żądanie opłaty przygotowawczej oraz opłaty za obsługę pożyczki w domu jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, jak również postanowieniami przepisów z art. 385¹ k.c.

Wątpliwości Sądu budziła również możliwość obciążenia pozwanej kosztami ubezpieczenia w kwocie 240,00 zł, przy kwocie pożyczki 1 200,00 zł. Należność ta wynosiła bowiem 20% kwoty udzielonej pożyczki. Biorąc pod uwagę okoliczności objęcia pozwanej tą umową: obowiązkowe jej zawarcie przy umowie pożyczki, brak w treści umowy pożyczki szczegółowych informacji o treści ubezpieczenia, brak ekonomicznego uzasadnienia objęcia pozwanej tym ubezpieczeniem oraz wysokość pobranej składki należy uznać, iż ubezpieczenie to miało fikcyjny charakter, a jego zawarcie służyło w istocie obejściu przepisów o odsetkach maksymalnych. Postanowienia te nakładały bowiem na pozwaną obowiązek spełnienia rażąco wysokiego świadczenia, nie służącego w rzeczywistości tym celom, jakie wskazywała druga strona umowy. Wysokość składki, zwłaszcza w stosunku do wysokości pożyczki, okresu obowiązywania umowy i wysokości ewentualnego świadczenia ubezpieczyciela, a także ponoszonego przez niego ryzyka, świadczy również o pozorności zawartej umowy. Brak jest jakiegokolwiek dowodu z którego wynikałoby, że takim ubezpieczeniem pozwana została objęta.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd uznał, że uwzględnienie roszczenia, którego podstawą w znacznej części są niewykazane koszty obsługi pożyczki w domu, opłata przygotowawcza i ubezpieczenie pożyczki, byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, w związku z czym roszczenie w tym zakresie nie zasługiwało na uwzględnienie i zostało oddalone.

W pozostałej części tj. w zakresie wypłaconej a nie spłaconej przez pozwaną kwoty pożyczki w wysokości 198,52 zł oraz należnych stronie skapitalizowanych odsetek w wysokości 31,98 zł, żądanie okazało się zasadne.

W ocenie sądu zasadnym było zatem zasądzenie od pozwanego na rzecz strony powodowej łącznie kwoty 230,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

O kosztach procesu sąd orzekł zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów, wyrażoną w treści art. 100 k.p.c. Do kosztów poniesionych przez stronę powodową zaliczono: opłatę sądową od pozwu w wysokości 100,00 zł. Wobec faktu, iż powództwo zostało uwzględnione w części, pozwana została zobowiązana do zapłaty na rzecz powoda kwoty 10,00 zł – stosownie do wyniku sprawy.

W myśl art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. sąd z urzędu nadaje wyrokowi zaocznemu uwzględniającemu powództwo rygor natychmiastowej wykonalności.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, sąd nadał wydanemu wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.